

ЛІТЕРАТУРА

1. Трубицына О. М. Рефлексивное управление как неотъемлемое свойство педагогической деятельности учителя / О. М. Трубицына // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського – Одеса : ПДПУ, 2000. – Вип. 1–2. – С. 115–120.
2. Трубицына О. М. Педагогическая деятельность учителя как процесс управления / О. М. Трубицына // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського – Одеса : ПДПУ, 2000. – Вип. 3-4. – С. 36–42.

Валерій Корецький

*студент фізико-математичного факультету
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

ІСТОРИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ПОШИРЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В КРАЇНАХ СВІТУ

За статистикою найбільше людей у світі спілкуються китайською мовою, тоді як найбільш розповсюдженою є англійська мова, якою користуються 508 млн. чол. Для 341 млн. вона є рідною, для решти – другою мовою.

Англійська мова, перенесена на нову територію і відірвана від мови метрополії з часом набуває змін. Спочатку нові риси закріплюються в усному мовленні, потім – у писемності, в зв'язку з чим виникає мова-варіант. Остання в своїй основі є англійською мовою, має таку ж саму граматичну будову, основну лексику, але відрізняється від літературної англійської мови особливостями вимови, специфічною лексикою, а в деяких випадках – морфологічними та синтаксичними рисами. Кожна мова-варіант має назву тієї країни, в якій вона виникла: American English, Irish English, Scottish English, Canadian English, Australian English, New Zealand English, South African English Indian English тощо.

В результаті змішування англійської мови з мовами місцевого населення утворюються й так звані гібридні мови: Pidgin English (порти Південного Китаю, Соломонові острови, острови Фіджі, Океанія, Гавайські острови та ін.); Kroo English (західне узбережжя Африки); Fanagalo English (Південно-Африканська Республіка, Зімбабве) та ін. Характерна особливість гібридної мови полягає в тому, що вона не є рідною ні для аборигенів, ні для англійців, а також містить мінімальну кількість слів, необхідних для спілкування. Там, де спостерігаються елементарні умови для вивчення літературної

англійської мови, Pidgin English відсутня, а тубільне населення двомовне.

Завдяки тому що Британія однією з перших країн Європи починає відкривати, досліджувати та освоювати нові для європейців території, підкоряючи аборигенів своєму економічному, культурному, політичному впливу, англійська мова як мова метрополії набуває поширення в багатьох країнах світу – спочатку в усному мовленні, а згодом на письмі. Саме таким чином англійська мова набула поширення в середні віки, новий та новітній час в Шотландії, Уельсі, Ірландії, Північній Америці, Австралії, Новій Зеландії, Африці, Азії тощо.

Адміністрація метрополії в кожній країні-колонії активно працювала над тим, щоб долучити якомога більшу кількість тубільного населення, особливо місцевої знаті, до економічного та культурного надбання Британської імперії. Засобом такого впливу були насамперед товари, що вироблялися в метрополії за новітніми для того часу технологіями, а також культурна спадщина корони. Рівень життя тубільців, що знали англійську мову та працювали в місцевих адміністраціях, був набагато вищим, ніж рівень життя інших аборигенів. Цей фактор стимулював активне вивчення англійської мови аборигенами, сприяв розповсюдженню культури метрополії.

Кожна мова-варіант має специфічні розбіжності з англійською мовою, які обумовлені особливостями взаємовідносин між конкретною країною та метрополією, а також особливостями історії та культури території, яку контролювали англійці. Розбіжності в мові Англії та Північної Америки почали відчуватися вже в XVIII ст., коли Дж. Вітерспун запропонував навіть створити академію з метою вдосконалення англійської мови в Америці. Ним же наприкінці XVIII ст. був запроваджений термін “американізм”, тобто слово, вираз, вимова, правопис слова, а також граматична конструкція, що виникла та вживається в англійській мові на американському ґрунті (осінь – *autumn* (англ.) – *fall* (амер. варіант); аналогічно: квартира – *flat* – *apartment*; кукурудза – *maize* – *corn*; пошта – *post* – *mail*). До того ж, в американській англійській існує велика кількість запозичень, відсутніх в англійській мові, особливо тих, що походять з мов індіанського населення (*Massachusetts* – “гірські люди”, *Connecticut* – “довга ріка”, *Idaho* – від індіанського привітання “*ee-dah-haw-o*”, *Michigan* – “велике озеро”, *Oklahoma* – “червоношкірий”).

В Азії першою країною, яку почали колонізувати англійці, була Індія. У 1877 р. британці повністю окупують Індію, а наприкінці XIX та у першій половині XX ст. встановлюють владу над Цейло-

ном, Непалом, Оманом, Аденом, Гонконгом, частиною Бірми, Кіпром тощо. Тривале панування, домінуюче військове та культурно-економічне положення метрополії у світі, яке лише після Другої світової війни перейшло до США, призвели до того, що англійська мова стала державною (однією з державних) у багатьох колишніх колоніях Великої Британії.

У наш час світове значення англійської мови підтримується довготривалими економічними успіхами англомовних країн типу Великої Британії, США, їх культурною спадщиною, історичною традицією, а також глобалізацією світових соціально-економічних відносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беляева Т. Н. Английский язык за пределами Англии / Т. Н. Беляева, И. А. Потапова. – Л. : Издательство литературы на иностранных языках, 1961. – 152 с.
2. English as a world language. / Ed. by Richard W. Balley and Manfred Gir-lach – New York : Arbor East Lansing; The University of Michigan press, 1986. – 496 p.
3. Myers L. M. The roots of modern English / L. M. Myers. – Boston – Toronto : Little Brown & Co, 1966. – 323 p.

Лариса Король

*к. пед. н., в. о. доцента кафедри іноземних мов
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

Ігор Гнідаш

*студент природничого факультету
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

DISTANCE EDUCATION IN MODERN SOCIETY: LEARNING FOR THE SAKE OF KNOWLEDGE

Nowadays a number of pivotal changes in global education are observed. These changes were presupposed by the impetuous development of modern technologies and their growing influence upon the society. Technological advancements have made it possible to make massive quantities of information transferred by means of Internet. At the same time, global economy has established sharp competitive environments which do not leave neither space nor opportunities for any outdated knowledge or lack of competence.

Not without reason, according to the data received by international experts (Ch. Davies, L. Maxwell M. Moore, M. Kearsley, D. Keegen, G. Rumble, J. Taylor, etc.), in days to come every person should get